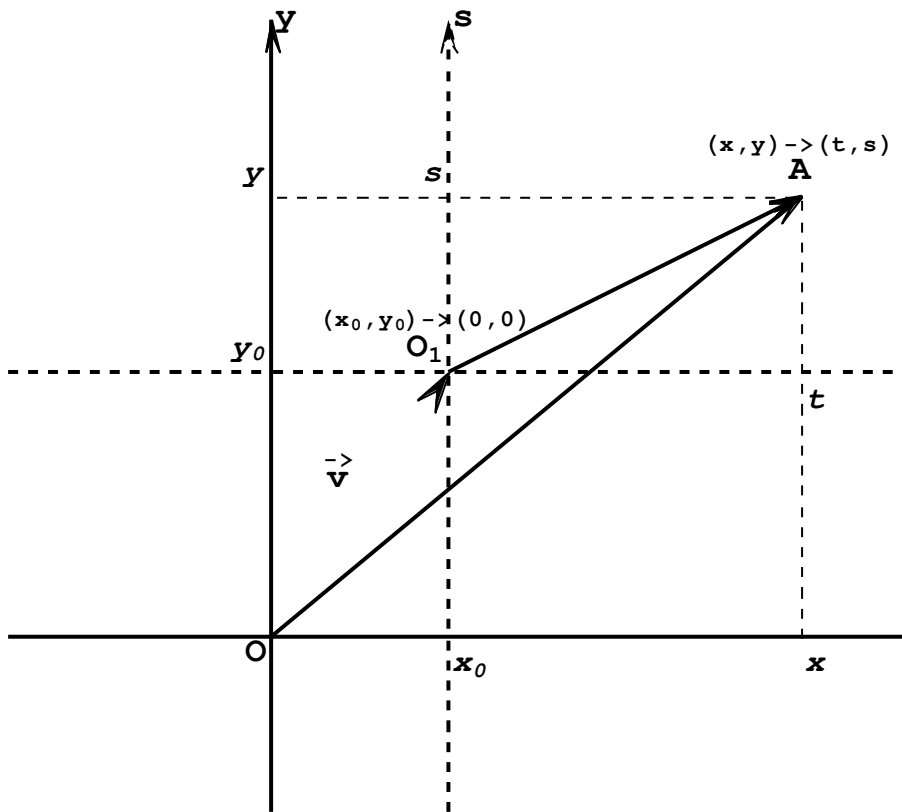

ТРАНСЛАЦИЈА КООРДИНАТНОГ СИСТЕМА

Транслација за вектор
 $\vec{v} = \overline{OO_1} = (x_0, y_0)$

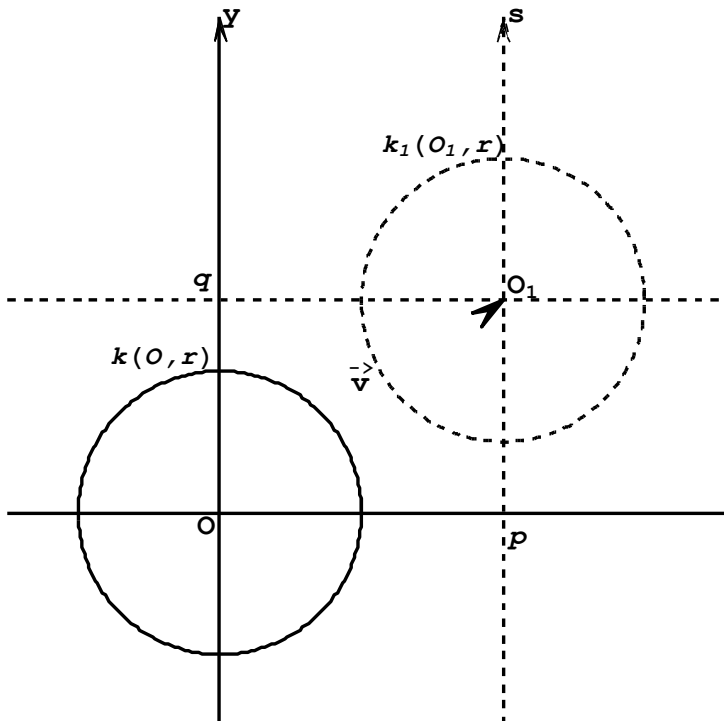
$$\overline{O_1A} = \overline{OA} - \overline{OO_1}$$

↓

$$(t, s) = (x, y) - (x_0, y_0)$$

↓

$$\begin{cases} t = x - x_0 \\ s = y - y_0 \end{cases}$$

Кружница $k_1(O_1, r)$ описана је различитим једначинама у различитим координатним системима, али због транслације, се једноставно одређује њена једначина при преласку из једног у други систем:

У систему tO_1s , њена једначина је
 $t^2 + s^2 = r^2$,

али због транслације за вектор
 $\overline{OO_1} = (p, q)$

и претходног разматрања важи $\begin{cases} t = x - p \\ s = y - q \end{cases}$,

па у xOy координатном систему једначина прелази у
 $(x - p)^2 + (y - q)^2 = r^2$.

1. Које криве су представљене следећим једначинама:

i) $y^2 - x - 2y - 1 = 0$;

ii) $x^2 + 2y^2 - 2x + 4y + 2 = 0$.

2. Нацртати графике следећих функција:

i) $y = \sqrt{2x - x^2}$

ii) $y = \sqrt{x^2 - 3x + 2}$

iii) $y = \sqrt{3x + 2}$

3. Одредити инверзну функцију за функцију:

i) $f(x) = \sqrt{1 - x^2}$, $x \in [-1, 0]$, $0 \leq y \leq 1$;

ii) $f(x) = \sqrt{3 + 2x - x^2}$, $x \in [-1, 1]$, $0 \leq f(x) \leq 2$,

и нацртати њен график.

КОМПЛЕКСНИ БРОЈЕВИ КАО ТАЧКЕ У РАВНИ

АЛГЕБАРСКИ ОБЛИК КОМПЛЕКСНОГ БРОЈА

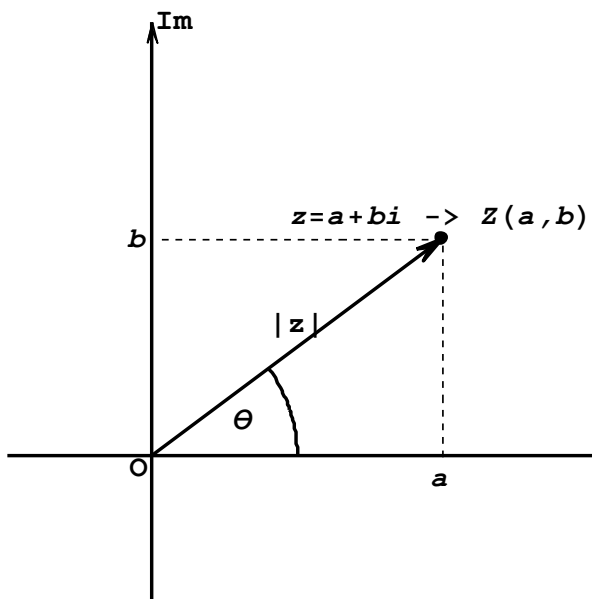
(положај тачке одређен је растојањима од координатних оса)

$$z = a + bi, \operatorname{Re}(z) = a, \operatorname{Im}(z) = b$$

модуо комплексног броја $|z| = \sqrt{a^2 + b^2}$

конјуговано-комплексни број броја $z \rightarrow \bar{z} = a - bi$

$$z \cdot \bar{z} = |z|^2$$

ТРИГОНОМЕТРИЈСКИ ОБЛИК КОМПЛЕКСНОГ БРОЈА

(положај тачке одређен је вектором положаја, који је одређен углом који заклапа са позитивним смером Ох-осе и интензитетом)

$$z = \rho(\cos \theta + i \sin \theta), \quad \theta = \arg(z), \quad \rho = |z|$$

множење $\rho_1(\cos \theta_1 + i \sin \theta_1) \cdot \rho_2(\cos \theta_2 + i \sin \theta_2) = \rho_1 \rho_2 (\cos(\theta_1 + \theta_2) + i \sin(\theta_1 + \theta_2))$

дељење $\frac{\rho_1(\cos \theta_1 + i \sin \theta_1)}{\rho_2(\cos \theta_2 + i \sin \theta_2)} = \frac{\rho_1}{\rho_2} (\cos(\theta_1 - \theta_2) + i \sin(\theta_1 - \theta_2))$

Моавров образац (степеновање) $(\rho(\cos \theta + i \sin \theta))^n = \rho^n (\cos(n\theta) + i \sin(n\theta)), \quad n \in \mathbb{N}$

кореновање $\left(\sqrt[n]{\rho(\cos \theta + i \sin \theta)}\right)_k = \sqrt[n]{\rho} \left(\cos \frac{\theta + 2k\pi}{n} + i \sin \frac{\theta + 2k\pi}{n}\right), \quad k=0,1,2,\dots,n-1$

1. Одредити све комплексне бројеве $z = a + bi$, тј. $z = \rho(\cos \theta + i \sin \theta)$, који задовољавају релације:
  - i) $|z| = 5$;
  - ii) $|z| \leq a, a > 0$;
  - iii) $0 < a \leq |z| \leq b$;
  - iv) $|z - z_0| = a$, где је $z_0 = a_0 + b_0 i$ дати комплексан број;
  - v) $|z - z_0| \leq a$, где је $z_0 = a_0 + b_0 i$ дати комплексан број
  - vi) $\operatorname{Re}(z) = a, (\operatorname{Im}(z) = a)$;
  - vii) $a \leq \operatorname{Re}(z) < b, (a \leq \operatorname{Im}(z) < b)$;
  - viii) $\theta = \frac{\pi}{6}$;
  - ix) $\pi \leq \arg(z) \leq \frac{7\pi}{6}$.
2. Дато је пресликавање $f(z) = \frac{z-i}{z+i}$ (z је комплексан број различит од $-i$). Ако је H подскуп комплексне равни задат са $H = \{z \mid \operatorname{Im}(z) > 0\}$, одреди скуп свих слика елемената из H при датом пресликавању.
3. Дати су скупови $A = \{z \in \mathbb{C} \mid |z+1| = |z-i|\}$ и $B = \{z \in \mathbb{C} \mid |z-5| = 2\}$. Одредити најмању вредност израза $|z_1 - z_2|$, док $z_1 \in A$ и $z_2 \in B$.
4. Нека је $z_k = \cos \frac{2k\pi}{p} + i \sin \frac{2k\pi}{p}$, $k = 0, 1, 2, \dots, p-1$, где је p прост број. За $n \in \mathbb{N}$ израчунати збир $z_0^n + z_1^n + z_2^n + \dots + z_{p-1}^n$.
5. У равни су дате две различите тачке A и B . Одредити геометријско место тачака у равни за које важи: $AM \cdot BM \cdot \cos \angle AMB = \frac{3}{4} AB^2$.
6. (опитинско 1989/90.-IV/1.) Дат је комплексан број $z = \frac{1+\lambda i}{1-\lambda i}$, $\lambda \in \mathbb{R}$. Доказати да је $z^n + \overline{z}^n = 2 \cos(2n \cdot \operatorname{arctg} \lambda)$.
7. Одредити најмању вредност функције:
  - i) $f(x) = \sqrt{x^2 - 4x + 5} + \sqrt{x^2 - 6x + 25}$;
  - ii) $f(x) = \sqrt{x^2 - 4x + 8} + \sqrt{x^2 - 10x + 41}$
8. Нека је $S = \left\{ z \in \mathbb{C} \mid \operatorname{Re} \left(\frac{z-6i}{z+8} \right) = 0 \right\}$. Доказати да постоји кружница k у равни комплексних бројева таква да је $S \subset k$. Да ли је $S = k$.
9. Дат је број $z \in \mathbb{C}$. Ако је $|z| = 1$ и $z \neq 1$, доказати да је $\operatorname{Re} \left(\frac{z+1}{z-1} \right) = 0$.
10. Дати су бројеви $z \in \mathbb{C}$, $z \neq 1$ и $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$. Ако је $z^n = 1$, доказати да важи: $1 + 2z + 3z^2 + \dots + nz^{n-1} = \frac{n}{z-1}$.
11. Међу комплексним бројевима z , који задовољавају једнакост $\left| \frac{z-i}{z-2i} \right| = \frac{1}{2}$, одредити онај који има највећи модуо.

12. (рeпубличко 1998/99.- III-A/2.) Нека су z_1, z_2 комплексни бројеви који задовољавају услове $|z_1 - z_2| = 2$ и $z_1 \cdot z_2 = 1$. Доказати да је четвороугао чија темена имају комплексне координате $-1, z_1, 1, z_2$ једнакокраки трапез.

13. (опитинско 1998/99.- IV-B/4.) Одредити модуо и аргумент комплексног броја $z = 1 - \cos \frac{10\pi}{9} - i \sin \frac{10\pi}{9}$.